ZDENĚK KRISMAN

(* 14. 7. 1920 Plzeň, † 12. 3. 2004 Chrást)

Zdeněk Krisman byl čestným občanem obce Dýšina jmenován 31. 8. 2002, a to za rozvoj sportu v obci. Stalo se tak usnesením obecního zastupitelstva u příležitosti výročí 760 let Dýšiny.

Na počest Dennyho, jak se Zdeňkovi Krismanovi říkalo, pojmenoval dýšinský SKI Klub tradiční podzimní soutěž Slalom na suchu „Memoriálem Zdeňka Krismana".

obce

Dýšina

panu Zdeňku Krismanovi

za rozvoj sportu v obci

V Dýšině dne 30.4.2002 Mgr. Ludmila

DÝŠINA

starostka obce

ZDENĚK DENNY KRISMAN (1920–2004)
čestný občan Dýšiny

Zdeněk Krisman (dále ZK) se narodil 14. 7. 1920 v Plzni, zemřel 12. 3. 2004 v Chrástu ve věku 84 let; je pohřben v Dýšině. Jeho manželkou je Olina Krismanová-Žikešová, nar. 1931, synem Lukáš Krisman, nar. 1964. ZK byl všeobecně znám pod přezdívkou Denny.

(*Pozn.: popisky k fotografiím viz konec textu*)

ZK chodil do školy v Chrástu, reálné gymnázium absolvoval v Plzni, pak do r. 1942 studoval na technice v Praze zeměměřičství. Po r. 1945 pracoval pro UNRRA (humanitní mezinárodní a rozvojová pomoc), a na ministerstvu zemědělství. V r. 1948 se zúčastnil XI. Všesokolského sletu v Praze. Zde v průvodu účastníků sletu skrýval a odhaloval pod sokolským pláštěm nápis „Ať žije Beneš". Za to byl vyšetřován a měl zaděláno na svůj první politický šmouh.

Pak **pracoval** jako zásobovač v Přerovských strojírnách (U Čechurů) v Dýšině. Po vyhození v r. 1953 začínal v ŽDH Ejpovice (Hrudkovny) jako autojeřábník, do důchodu šel odtud z oddělení zásobování v r. 1980, to už nebyly Hrudkovny, ale Škoda Ejpovice. Ještě po r. 1990 jezdil Denny s multikárou pro OÚ Chrást a okolo sebe šířil dobrou náladu.

Počátky **lyžování** v Chrástu se datují r. 1926, kdy otec malého Dennyho Bohumil Krisman, člen plzeňského Ski klubu, se přistěhoval do Chrástu a vystavěl velký dům čp. 252 na tř. Čsl. odboje, kde stále bydlí O. Krismanová. B. Krisman, člen lyžařského odboru Sokola Plzeň I, začal pořádat zájezdy na centrální Šumavu.

Již v r. 1931, to ZK bylo 11 let, překvapivě zvítězil, jako člen **Sokola Chrást**, v lyžařském běhu žactva na 3 km na Čachrově. V r. 1938 chrástečtí skokani úspěšně reprezentovali na můstcích na Chlumu u Plzně, v Nové Huti a na Šumavě – Špičáku. Vyniklo i umístnění J. Fialy a ZK, to mu bylo 18 let, v závodě sdruženém Sokolské župy plzeňské a 3. místo ZK na krajském přeboru ve skoku prostém na Korábu u Domažlic (R. Lang, 1987: 30). Zúčastňoval se i lyžařských tzv. otevřených závodů organizovaných plzeňskými junáky ve 30. letech 20. století. J. Sofron vzpomínal, jak okolo r. 1952 jezdili v zimě na chatu v Dešenicích – Matějovicích Žikešovou a ZK. Tehdy lyžovali hlavně na Můsteckém hřebenu. Od zimy 1952 byla Železná Ruda nepřístupná, stejně tak jako Špičák – bylo zde hraniční pásmo. Mohlo se pouze na Pancíř, ale jen z Hojsovy Stráže. Proto se r. 1952 stavěla nová

sjezdovka z Můstku. Olina Krismanová vzpomněla i na účast na zabijačce prasete na Prenetu. Denny hrál i **hokej** za mužstvo odboru ledního hockeye TKNH (Tenisový klub Nová Huť, lidově „Tenká noha"). Ač byl jeden z nejmladších hráčů, odehrál do r. 1948 celkem 38 zápasů.

Lyžařský oddíl v Dýšině byl založen pravděpodobně po r. 1956, kdy byl Sokol Dýšina násilně přejmenován na **Spartak Dýšina.** ZK byl prvním předsedou tohoto oddílu. Později jej vystřídal Jiří Matěj Kraus. Po r. 1970 omezuje ZK svoji činnost v Dýšině, ale stále zde působí v pozadí jako hnací motor. Jako lyžařský cvičitel působí v TJ Sokol Špičák, je členem OV VSL ČSTV Plzeň-sever, předsednictva KV lyžování a i pléna ÚV ČSTV. V tělovýchově funkcionařil až do r. 1990, kdy mu bylo 70 let.

Téměř u všech sportovních akcí v okolí Nové Huti, a to nejen lyžařů, přiložil Denny ruku k dílu. V r. 1956 se přestavují dva **lyžařské můstky** (P25 a P45) v Nové Huti nad dnešním koupalištěm dle návrhu M. Běloložníka pod vedením E. Šonského a ZK,

zúčastnili se i V. Kepka sen. a J. Kraus. Jako těžko uvěřitelnou věc možno uvést vzpomínku p. Martínka, že Denny nechal „na černo" vykácet pruh lesa souběžně s můstky na **slalomový svah**, který se však pro nedostatek sněhu nikdy nevyužil. Z té doby pochází i nerealizovaný záměr V. Šika sen. z Kyšic a ZK na výstavbu areálu na sjezdové lyžování na Hlínách mezi Ejpovicemi a Kyšicemi.

R. 1956 byla i ve vnitrozemí mimořádně bohatá zima na sníh. Tehdy E. Šonský a ZK iniciovali výstavbu dvou dřevěných můstků v Oujevcích (Na dražkách) v Nové Huti. Větší z nich byl na léto pokryt snopy slámy, jako progresivní náhražka **umělé hmoty** v dobách budování socializmu. G. Špalková (2007: 13) uvádí P7 a P10, K. Šebek (1987: 6) nejdelší skok 18 m, což se zdá být přehnané. V té době mi bylo 8 let a s úžasem jsem obdivoval odvážné skokany v tílkách a trenýrkách, kteří při pádech do řezanky na dopadu můstku byli zkrvaveni jako psi.

Další malý dřevěný můstek byl vybudován v r. 1979 v Drousenicích (**U Kulhánů**) u Nové Huti pod vedením ZK a Z. Posledního sen. (V této lokalitě se skákalo už za nacistické okupace). Pro trvalý nedostatek sněhu nemohl být využíván a před r. 1990 zanikl (J. Sofron, ústní sdělení). Denny působil v 80. letech i při přeborech okresu Plzeň-sever na Šumavě – Špičáku jako ředitel nebo technický delegát. V té době vedli manželé Krismanovi jako lektoři **školení cvičitelů** lyžování IV. a III. třídy.

Od r. 1971 měli Krismanovi zajištěné ubytování v suterénu chaty Benziny na Špičáku a působili jako cvičitelé **Lyžařské školy Sokola Špičák**, která se starala hlavně o děti z Plzně a Klatov. Tato LŠ byla na louce pod sjezdovkami a naproti železniční stanici Špičák, později školu vedl J. Treml z Klatov. Z této líhně se mladý Marcel Maxa ze Špičáku dostal až do reprezentace a na olympiádu do Nagana, i jel světový pohár 1993/94. Kromě toho, byl v té době ZK hlavní osobou při všech **závodech na špičáckých sjezdovkách** a to vždy ve vedoucích pozicích. Jednalo se o závody žáků a dorostu nejen na krajské, ale i mezinárodní úrovni, jako byly např. Závody družby. Po r. 1990 se Denny zúčastňoval lyžařských zájezdů do Rakouska i Francie. Naposledy lyžoval ve Francii v r. 1999, to mu bylo **79 let.**

ZK se angažoval i v **letní činnosti** lyžařského oddílu Spartaku Dýšina. Po r. 1953, v prvních ročnících přespolního **Běhu Akátovkou a Slalomu na suchu**, Denny doplňoval E. Šonského, později pak byl i ředitelem těchto závodů. Po r. 1980 už jen počítal výsledky, všechny nás honil a vyžadoval dochvilnost, na to byl „pes". Od r. 2004 se běhá závod Slalomu na suchu jako **Memoriál Z. Krismana**, v r. 2015 už to byl XI. ročník. Několikrát sjel Berounku, ale i Vltavu a Otavu. Ve dnech 18.–25. 7. 1986 vedl, společně M. Burianem, vodácký zájezd Svazarmu Dýšina na Slovensko, kde byl sjet Váh a Prielom Hornádu.

Dne 30. 6. 1986 byla ZK udělena redakcí časopisu Stadion a ÚV ČSTV Cena Otakara Jandery za obětavou práci s mládeží. K výročí 100 let lyžování v Plzni dostal 24. 11. 1987 hodnotnou knihu jako dlouholetý činovník v tělovýchově.

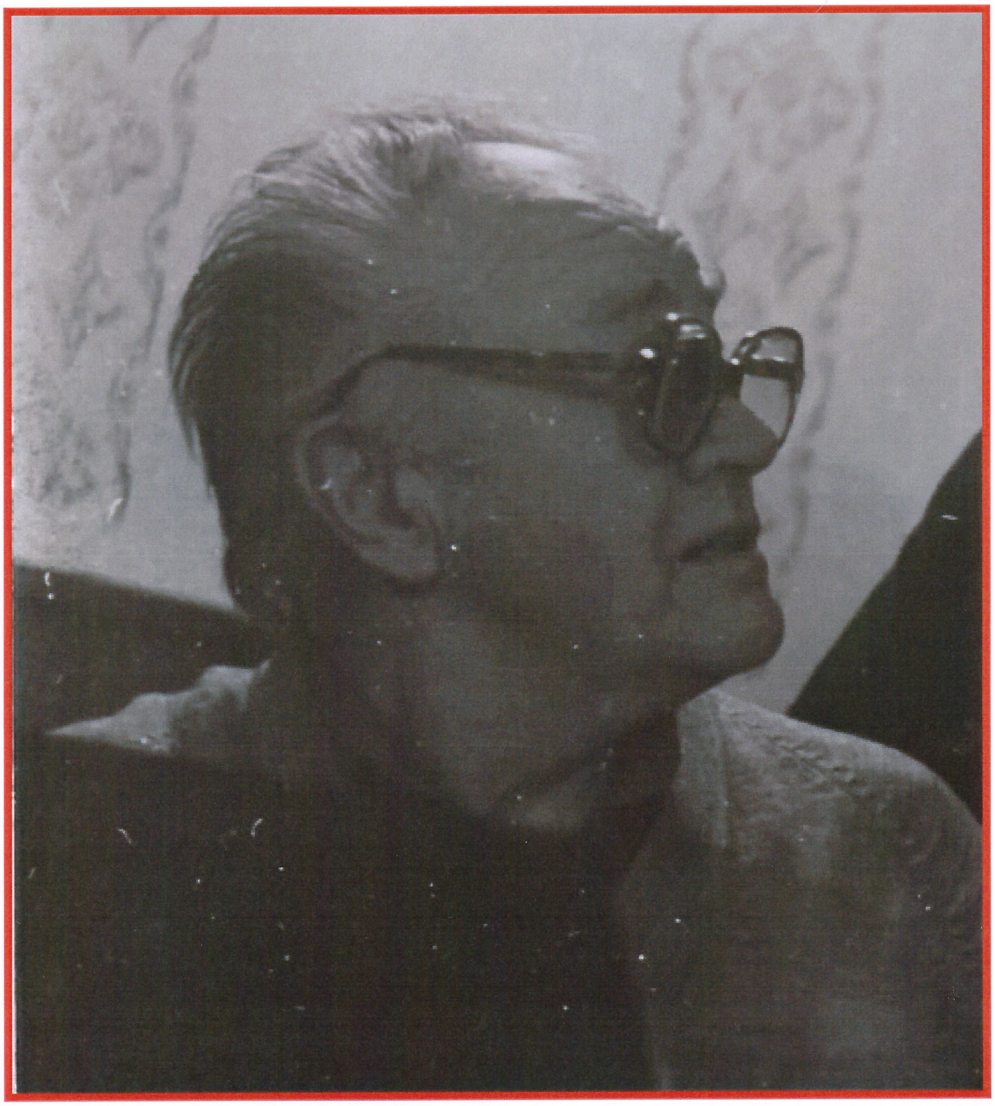

Z

Zdeněk Denny Krisman

Byl veselý a všeobecně nesmírně oblíbený člověk, v mládí všestranně výkonný sportovec a ke stáru zdatný funkcionář. Byl výraznou osobností, ovlivnil ve své době generace mládeže v Dýšině, Chrástu a na šumavském Špičáku.

Usnesením obecního zastupitelstva v Dýšině byl 31. 8. 2002 jmenován čestným občanem Dýšiny za rozvoj sportu v obci k 760. výročí obce.

Společně s Emanuelem Šonským (1899–1968), Karlem Holubem (1909–2004) a Libuší Vaidišovou (1924–2014) patří k významným osobnostem, které se nesmazatelně zapsaly do dějin sportovního života nejen Dýšiny, ale i celých západních Čech.

Postupně stárnou odchovanci Dennyho Krismana a paměť se vytrácí ....

Otázali jsme se Vládi Maura, lyžaře a hlavního iniciátora obnovy vyhořelé chaty lyžařského oddílu v Matějovicích:

„Má vzpomínka na pana Z. Krismana je z doby, kdy jsme jako parta lyžařského oddílu jezdili do Krkonoš na Mísečky do tehdejší chaty Benziny. Když Zděnda řekl, že ráno v 8 hod vyrazíme, tak to pro nás všechny platilo a opravdu jsme čas dodrželi. Trasu běžkařského výšlapu měl vždy do nejmenších detailů připravenou, a co řekl, to tak bylo. Stejně tak to bylo i v létě na vodáckých sjezdech Berounky, kde se zúčastnili převážně děti. Ty ho milovali, neboť jim vždy dokázal vymyslet zábavný program. V oddíle byl ve své době "vůdčí osobností" měl přirozenou autoritu u dospělých, ale hlavně u dětí. Jako každý člověk měl jistě i své negativní stránky, ale já si ho pomatuju vždy pohodového, usměvavého a vtipkujícího".

Fotografie v textu:
Archiv Okrašlovacího spolku a J. Nesvadba

Str. 2 Olina Žikešová a Denny Krisman na lyžích
Str. 2 dýšinští lyžaři na umělé hmotě („kartáče") asi v Písku, ca 1982–1985: Sláva Mašek (?), Václav Fajfr, Jitka Lysá, Iveta nebo Naďa (?) Krausová, Láďa Rous sen., Zdeněk Matoušek, ?, František Ditrich, Alena Fajfrová (provd. Kozáková), Luboš Fajfr (?), Vendula Kuklíková, Václav Smaha, Olina Krismanová.
Str. 3 přestavba skokanských můstků asi v r. 1959: V. Kepka sen., p. Netrval (?), J. M. Kraus
Str. 4. Denny stanuje, užívá si vody ...
Str. 3 tenisová škola na kurtech v Nové Huti, Denny Krisman úplně vpravo, ca uprostřed vzadu v tmavém triku V. Kepka sen., a třetí odprava se světlé rozhalence J. Kubelka z Rokycan
Str. 5 rodiný hrob na hřbitově v Dýšině

Naše poděkování za laskavé přijetí v zahradě domu Krismanů, vstřícnost, barvité a úsměvné vzpomínky i poskytnutí fotografií náleží především manželce Zdeňka Krismana paní Olině Krismanové.
Dík patří i J. Sofronovi a manželům Rousovým za pročtení a doplňky.

Literatura a zdroje:

– Nesvadbovi J. a J. (2014): Emanuel Šonský a Nová Huť. – viz webové stránky: *http://www.obecdysina.cz/e_download.php?file=data/editor/275cs_3.pdf&original=Emanuel+%C5%A0onsk%C3%BD+_8_7_def.pdf*
– Nesvadbovi J. a J. (2016): Karel Holub (1909–2004), čestný občan obce Dýšina, viz *www.obecdysina*
– Sofron J. (1999): Kapitoly o obci Dýšině. Viz webové stránky: *http://www.obecdysina.cz/e_download.php?file=data/editor/275cs_1.pdf&original=Doplnky+ke+kronice+Dysiny_rukopis_Sofron_1999.pdf*
– Šebek K. (1987): Začátky lyžování v Plzni. K stému výročí lyžování 1987. – 16 stran, ed. PVK VS lyžování Mě ČSTV Plzeň.
– Špalková G. (2007): Bílé stopy na českém západě: Historie lyžování na Šumavě, Plzeňsku a Domažlicku. – Starý most, Plzeň, 123 s.

Zpracoval J. Nesvadba, technická úprava J. Nesvadbová, 2016

©Okrašlovací spolek pro Novou Huť a Dýšinu